

BARNRÄTTSSOMBUDEN PÅ BIBLIOTEKEN I REGION ÖREBRO LÄN

Artikel 12

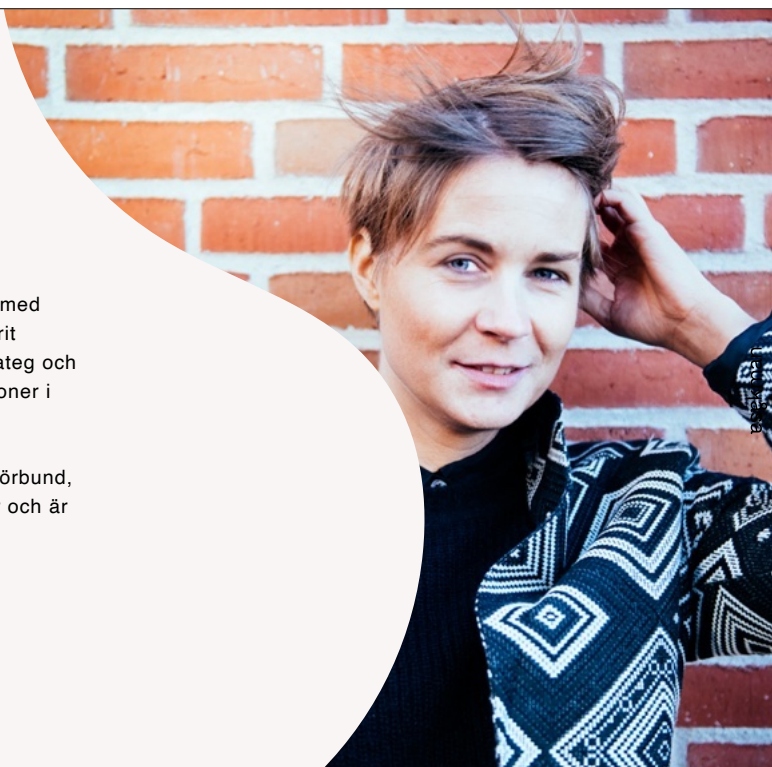
www.asaekman.com

asaekman

Vem är Åsa Ekman?

Åsa Ekman har mer än 20 års erfarenhet av arbete med FN:s konvention om barnets rättigheter. Och har varit ungdomssamordnare, demokratiutvecklare, barnstrateg och är idag författare och konsult och hjälper organisationer i det strategiska och operativa barnrättsarbetet.

Åsa har varit styrelseledamot i Rädda Barnens riksförbund, sitter idag i styrelsen för Bris, Clowner utan gränser och är initiativtagare till och driver podden Barnrättssnack.

Jag får ofta frågor om att hjälpa till med

Föreläsningar, workshops och utbildningar

Om barnkonventionen anpassat efter olika yrken, branscher och funktioner inom en organisation.

Kartläggningar och nulägesanalyser

Var står vi i arbetet? I vilken ände ska vi börja, vad gör vi bra, vad kan vi utveckla osv osv?

Styrdokument om barnkonventionen

Policy, strategi eller handlingsplan om barnets rättigheter? Hur gör vi och vad bör det innehålla?

Dialoger med barn och unga

Vad tycker barn och unga? Vilka barn och unga ska vi fråga? Hur planerar vi en bra dialog?

Strukturer för inflytande och delaktighet

Hur får vi kontinuerligt med oss barns tankar, kunskaper och erfarenheter i organisationen?

Barnets bästa och barnkonsekvensanalyser

Vad är barnets bästa och hur tar vi reda på det? Hur integrerar vi prövningar i vårt arbete?

Granskning, uppföljning och utvärdering

Gör vi rätt saker, blir det bättre för barn och är barn prioriterade på det sätt vi säger?

esgkman

Uppdragen kan även vara som

Projektledare

För att under 1 år integrera ett barnrättsperspektiv i en befintlig verksamhet, projekt eller organisation.

Processledare

För att under en tid driva eller vara stöd i implementeringen eller att genomföra ett förändringsarbete relaterat barnets rättigheter.

Barnstrateg eller barnrättsstrateg

Exempelvis i glappet mellan att en anställd slutat och en ersättare är på plats, eller när det behövs förstärkning under en begränsad tid.

Författare

För att ta fram ett metodmaterial, diskussionsfrågor eller lekar relaterat en specifik artikel eller ett särskilt ämne. Riktat till både barn, unga och vuxna.

esgkman

VARFÖR SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR OCH
MÖJLIGGÖRA BARNS OCH UNGAS INFLYTANDE?

esgkman

"Folkbiblioteken ska vara tillgängliga
för alla och anpassade till
användarnas behov"

BIBLIOTEKSLAG (2013:801)

"Folkbiblioteken ska ägna särskild
uppmärksamhet åt barn och ungdomar för
att främja deras språkutveckling och
stimulera till läsning, bland annat genom att
erbjuda litteratur utifrån deras behov och
förutsättningar"

BIBLIOTEKSLAG (2013:801)

esgkman

Mer argument

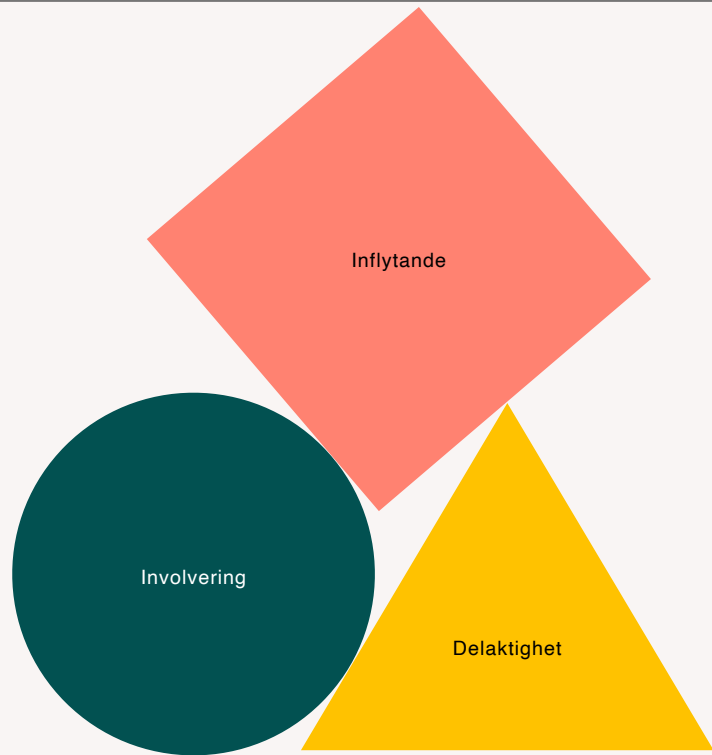
- Regeringsformen
- Europakonventionen
- EU-Statgan
- Nationell strategi för barnets rättigheter
- Transformerad lagstiftning
- Barnkonventionen är lag

Ännu mer argument

(ingen kan dock garantera till 1000%)

- det blir bättre beslut
- tillgodoser rättigheter
- (minst) 22% av befolkningen kommer få det bättre
- bättre underlag för analys och beslut
- möjliggör planering och framtidsspaning
- lättare att va relevanta som aktivitet, verksamhet, organisation
- mer ändamålsenlig resurssättning och prioritering
- ekonomiskt mer hållbart att planera och bygga efter verkliga behov
- människor som känner sig delaktiga mår bättre, tar större ansvar, känner ökad tillit och trygghet
- människor som har inflytande tenderar att värna aktiviteten och verksamheten i större utsträckning, mindre skadegörelse,
- ett samhälle, eller en omgivning som främjar, respekterar och tillgodoser rättigheter vill en bo kvar i (eller flytta tillbaka)
- om en känner sig hörd och sedd ökar sannolikheten att en deltar i fler deltar i dialoger och samråd
- människor som tillgodoser rättigheter känner ofta nytta och mening på arbetet och presterar därför bättre
- minskade kostnader i rekrytering eftersom fler stannar kvar på arbetet och vill jobba i en organisation som är rättighetsbaserad
- åsså säkert uppmärksamhet och prisvinneri

**Vilka begrepp
använder ni?**

esgkman

Åldersmaksordning

Det finns olika ord (ålderism, ageism, adultism, childism, juvenism) för att beskriva att vuxna är normen och är den grupp som har makt.

- Åldersmaksordningen är en hierarkisk ordning där olika grupper ges makt baserat på en ålder.
- En grupp ges privilegier eller makt på en annan grupps bekostnad.
- Maktordningar struktureras och legitimeras ofta genom att visa på motsatsförhållanden

esgkman

ÅLDERSMAKTSORDNINGEN PÅVERKAR HUR VI MÖTER,
BEMÖTER, PLANERAR AKTIVITETER, UTVÄRDERAR
OCH FATTAR BESLUT SOM RÖR BARN OCH UNGDOMAR

esgkman

SÄTTET ATT MOTVERKA OCH LIKSOM KOMMA ÅT
ÅLDERSMAKTSORDNINGEN ÄR ATT SYNA OCH UTMANA HUR
VI PRATAR OM BARN OCH UNGA

esgkman

Att se barnet som rättighetsinnehavare, vad innebär det?

”kräver att varje barn erkänns, respekteras
och skyddas som rättighetsbärare med en
individuell personlighet, egna behov och
intressen samt personlig integritet”

SOU 2016:19

VÅR SYN PÅ BARN OCH UNGA ÄR AVGÖRANDE FÖR DOM KAN ANVÄNDA SIG AV SINA RÄTTIGHETER ELLER INTE

Hur benämner ni barn och unga? Hur pratar ni om barnsyn? Hur kommer synen på barn
och unga fram i styrdokument, planer, aktiviteter, mötet, genomförande och utvärdering?

Vad säger uttrycken er?

- det är ingen barnlek
- hen blev behandlad som ett barn
- dagens ungdom
- ung och dum, men gammal och vis
- en riktig lekstuga
- vilken sandlådenivå
- hen betar sig som en trotsig treåring
- sluta barnsla dig
- du förstår när du blir äldre
- hen är lillgammal
- nån är en riktig barnrumpa
- du som är så stor ska väl inte använda blöja/napp osv osv
- små barn, små bekymmer
- barn ska få vara barn
- vårda barnet inom dig
- barnen är vår framtid
- så enkelt att till och med ett barn förstår
- finns det några snälla barn här?
- som ett barn på julafton
- vuxendagis

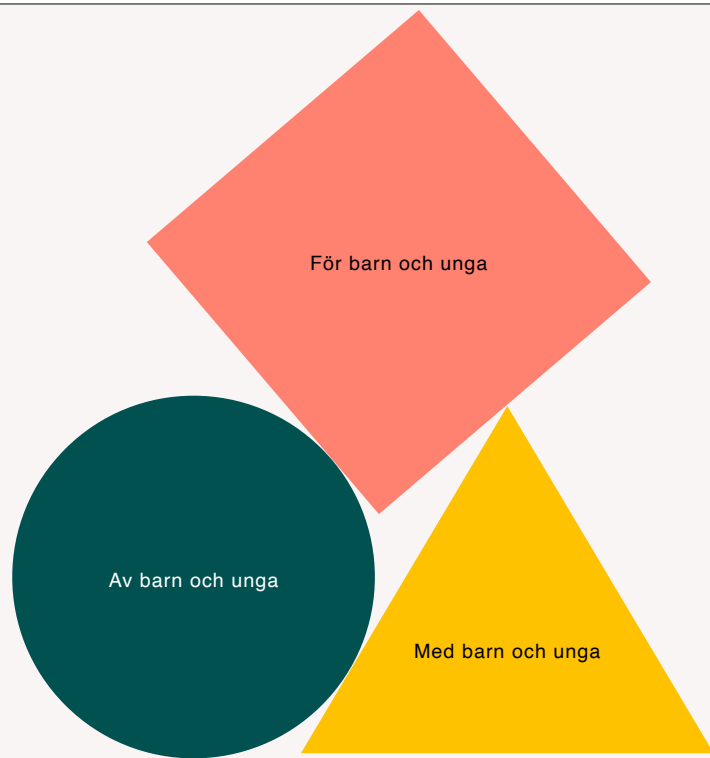
unskydd

Vilken är bibliotekets och er syn på barn och unga?

- I vilka sammanhang har du funderat på synen på barn och unga?
- I vilka sammanhang blir det extra viktigt att vi som vuxna funderar på vår syn på barn och unga, och kring vår makt?
- Är barnsynen på biblioteket eller i vår organisation formulerad?
- Hur kommer den till uttryck i styrdokument, avtal, aktiviteter, program, kommunikationen osv?
- Hur förs den vidare till nyanställda?
- Hur levandegör vi den i mötet med barnet eller ungdomen?
- Hur synkar den med barnkonventionens barnsyn?

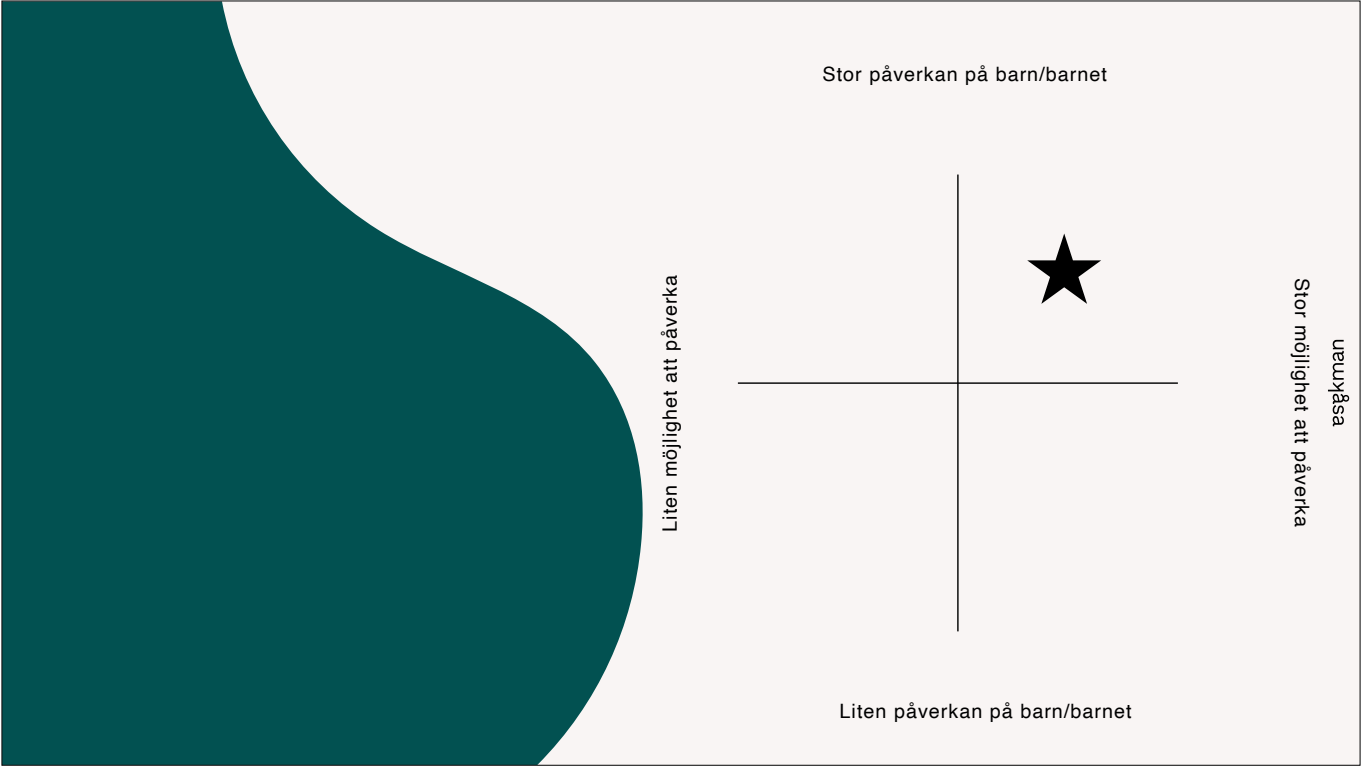
esgåman

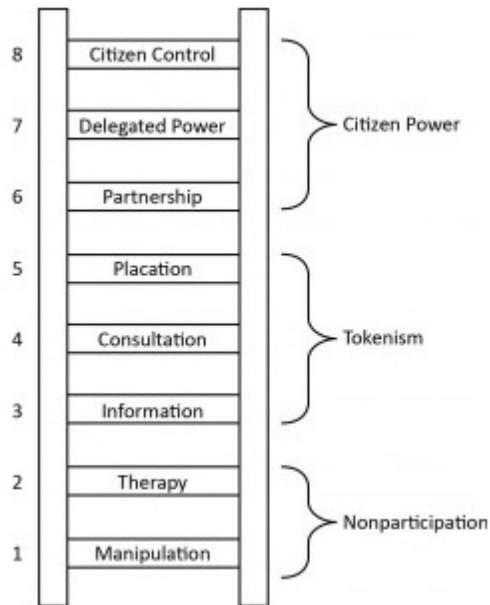
Hur ska eller bör balansen och fördelningen va hos er?

- Vad vill vi fråga unga om och vad göra med den infon?
- Vad hör vi från unga idag (var samlar vi och systematiserar det unga säger)
- Vilka forum/strukturer/träffar/tillfällen har vi med unga idag att fråga om dom sakerna som vill veta? Vilken palett kan vi skapa?

esgåkman

Arnsteins deltagandestege

askkman

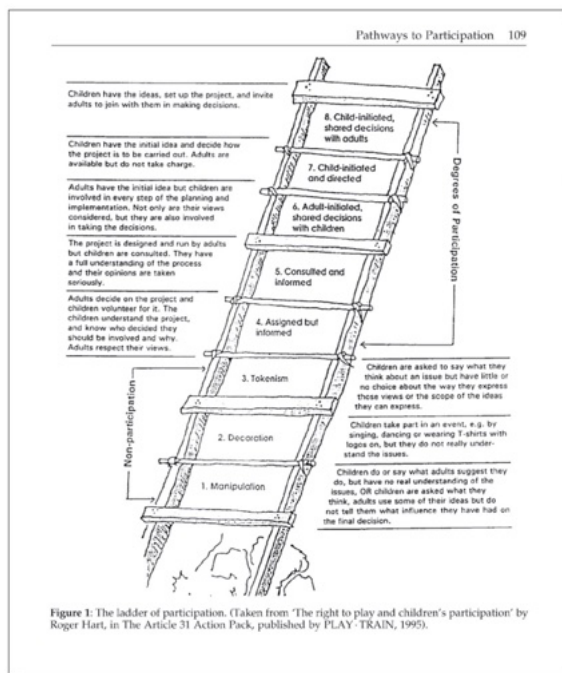

Figure 1: The ladder of participation. (Taken from 'The right to play and children's participation' by Roger Hart, in The Article 31 Action Pack, published by PLAY TRAIN, 1995).

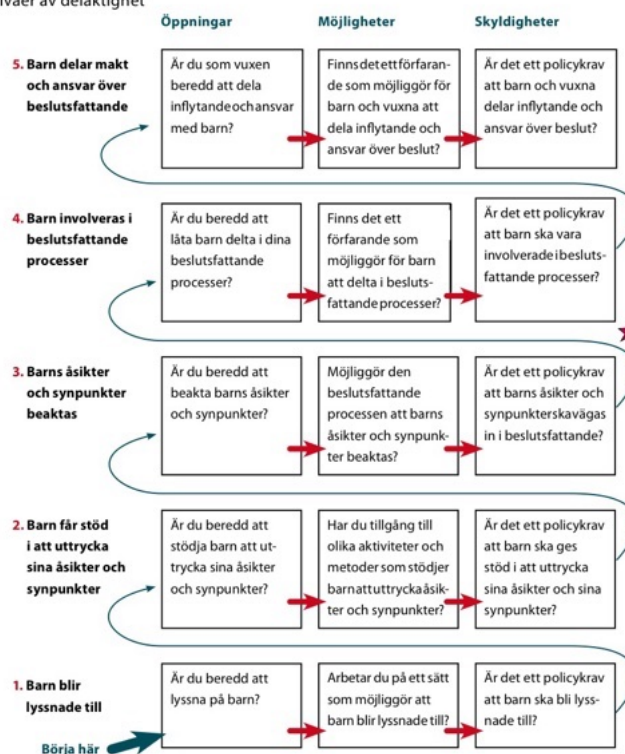
Harts steg

askkman

Shiers tankemodell

(Översättning stenhammar, Rinnan & Nydahl, 2011)

Nivåer av delaktighet

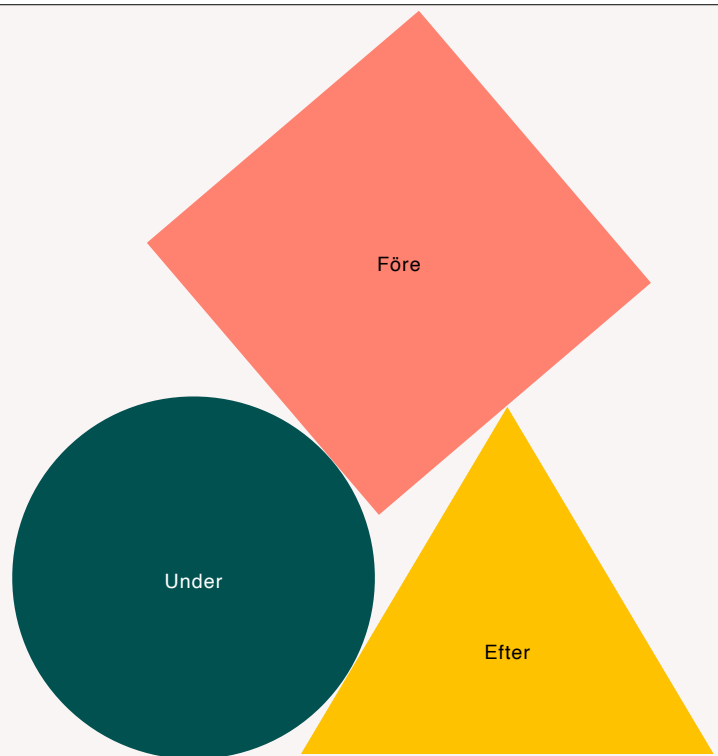
consultative collaborative child-led

(lansdown, 2011)

(lundy, 2007)

esgkman

esgkman

En barnrättsbaserad inflytandeprocess är

- a) transparent och informativ
- b) frivillig
- c) respektfull
- d) relevant
- e) barnanpassad
- f) inkluderande
- g) understödd av utbildning för vuxna
- h) säker och riskmedveten
- i) präglad av ansvarsskyldighet

(CRC/C/GC/12)

esgkman

Ett par exempel

- Råd som elevråd, ungdomsråd, advisory board, matråd, kulturråd
- Referensgrupper, expertgrupper, fokusgrupper
- Enkäter, brukarundersökningar, deltagarfrågor
- Kommunutvecklare, feriepraktik, lovjobb
- Studentmedarbetare, uppsatser med mera
- Ambassadörer och piloter
- Omvänt mentorskap, feedback-möten

esgkman

- Hur berättar vi för barn och unga att dom har rättigheter?
- Hur pratar vi om att vi har skyldigheten att tillgodose rättigheterna?
- Hur kan vi stärka barnrättsperspektivet där vi är?
- Hur kan vi som profession stärka barns och ungas tilltro till sig själva och sin röst?
- På vilket sätt kan vi motverka negativa attityder om barn och unga?
- Hur prioriterar vi dom barn och unga som står längst ifrån rättigheterna?
- Hur ser vi till att vi ser att barn och unga är en heterogen grupp?
- Vilka normer och regler gör det enkelt för vissa att va med och svårt för vissa att va med?
- Hur säkerställer vi att barn och unga är delaktiga och har inflytande i alla delar av organisationen? I vilka sammanhang involverar vi barn och unga i planering, genomförande och uppföljning? När gör vi det inte?
- Vilka strukturer, rutiner, arbetssätt har vi som möjliggör för oss att ta del av barns och ungas erfarenheter, idéer och förslag?
- I vilka sammanhang och på vilket sätt vill barn och unga va involverade?
- Hur ser kompetensutvecklingen ut kring barns rättigheter, inflytande och delaktighet? Vilka ingår i den kompetensutvecklingsplanen?
- Hur är det som barn eller ung att möta just mig själv i ett samtal eller möte? Vad kan sippra ut och vad kan smitta?
- I vilka sammanhang kan min barnsyn påverka? I vilka sammanhang kan andra vuxnas barnsyn påverka?

Miljoner frågor att snackas om

unskydd

Ett par medskick i arbetet med barnkonventionen

Generellt att tänka på i barnrättsarbetet (enligt mig)

- Ta alltid med barnen (det blir inte barnrättsbaserat utan dom)
- Ingen blir färdig. Och alla kan alltid göra mer
- Prioritera, gör inte exakt allt på exakt samma gång
- Gräv där ni står, tänk ringar och snöbollar (successivt framåt)
- Bättre att göra lite och göra det fortsatt hela tiden
- Gör det enkelt, våga testa och testa igen
- Låt det ta tid, men pusha framåt
- Bygg in i det vi gör
- Ge inte upp!

esgåkman

Och framförallt!

- Se barnet
- Lyssna och agera
- Va snäll
- Ha kul

esgkman

BARNRÄTTSSNACK

esgkman

BARNRÄTTSSNACK

- Avsnitt 121 - Spela med lagen
- Avsnitt 118 - Av, för och med unga i en förening
- Avsnitt 104 - Barns röster och ett hantverk
- Avsnitt 101 - Elevråd, rättigheter och engagemang!
- Avsnitt 93 - Att se, bli sedd och att synas
- Avsnitt 71 - Ålder, makt och Jeanette Sundhall
- Avsnitt 70 - Unga påverkar
- Avsnitt 60 - Vi möter Min stora dags barn- och ungdomsråd
- Avsnitt 59 - Ledarskap för och med unga
- Avsnitt 34 - Barns (icke)rätt att klaga
- Avsnitt 15 - Barnets rätt till inflytande

Boktips!

Clary Krekula & Barbro Johansson

Introduktion till
ålderskritiska studier

Eva Östberg

De små då
- Perspektiv på barn i historien

Janusz Korczak

Barnets rätt till respekt

Klara Dolk

Bångstyriga barn

Makt normer och delaktighet i
förskolan

Emma Adbåge

Gropen

Linde Lindkvist

Barnets mänskliga rättigheter
En introduktion

Frågor, tankar, jobba ihop igen eller hänga med mig på sociala medier?

@: info@asaekman.com

ig: [instagram.com/asaekmans](https://www.instagram.com/asaekmans)

in: [linkedin.com/in/ekmanasa](https://www.linkedin.com/in/ekmanasa)